

JOHAN FREDERIK PAASCHE,

fød 1789, gift 1812 som Lieutenant, og var som saadan med ved Udmarschen 1808 og tjente da i den Staffeldske Brigade. Boede senere som Capitain, i en lang Aarrække ved Siden af Harmonien i Munkegaden. Døde 1840. Kjøbte 182? Gaarden Smistad af Sorenskriver Timme for 3000 Sp., men solgte den snart igjen for 1400 Sp. til Bønder formedelst Vanrygt.

Sidstnævntes Søn

PETER JOHAN FREDERIK,

ansattes som Lieutenant her 183? og i 1849 som Garnisonofficer paa Vardøhus Fæstning, hvor han døde 1853. Var gift 16. Februar 1846 med Krigsr. Dichts Datter Caroline Mathilde, fød 29. Decbr. 1819.

REGIMENTSCHIROURG ADOLPH HENR. PRØET,

som saadan ansat i en Aarrække i Trondhjemske Brigade, fød 1781, død 1833. Gift 5. Juni 1813. Enken døde 16. Mai 1873, 86 Aar gammel. Prøet boede i egen Gaard, nuværende Lars Hansens i Dronningens og Munkegaden. (Dronningens Gade No. 34).

Vi havde paa denne Tid en anden Læge,

KNUDSEN,

...
under Titel af Feldtskjærer, omtrent af ovennævntes Alder, meget lidet anseet. Disse to, med den ældre Dr. Roll, var det som kom ilende for at skue Nedskriverens Benbrud 2den Pintsedag 1822, og hvor Knudsen hviker til de andre: «Sæt af, sæt af». («2den Pintsedag 1822 faldt Chr. Thaulow ud af Porten i 3die Etage paa et Sjøpakhus, og brak begge Ben).

CARL FREDERIK PRØET,

Søn af ovennævnte, fød 1806, blev Sølieutnant 1825, Capt. Lieutenant 1849 og samme Aar Chef for Trondhjems Værft indtil 1865 da han blev Toldkasserer efter Schultz. Var en Tidlang Naviga-

tions-Examinator. Gift 1834 med Karen Marta, fød Wicklund. Prøet døde 15. Februar 1873. Har 3 Døttre, alle ugifte. Ligesaa en Søn, Axel, fød 1845, blev Søofficer 1866. Er Assistent ved Torpedovæsenet. Enken bebor egen net lille Gaard ved Bybroen. Enken Karen Martha døde i Juni 1866.

SØKAPITAIN WILHELM HENRIK CARL POHLMANN LESLIE,

var Officer i Søetaten i Begyndelsen af dette Aarhundrede, blev i 1817 gift med en skotsk Dame af en Familie Leslie, fra hvilken Tid han ogsaa antog Tilnavnet Leslie. Han boede derpaa i en lang Tid paa Bremsnes ved Christiansund og forflyttede først derfra i Aaret 1829 da han blev ansat i Trondhjem som Indroullerings-Chef. Som saadan tilbragte han sine øvrige Dage her til sin Død der indtraf 19. Januar 1849, og i hvilken Anledning findes et smukt Digt af Schvach. 1829 Medlem af V. S. Boede i sin Eiendoms-gaard i Munkegaden, købt efter Pr. Wahl (nu Dr. Bryhns Gaard, Munkegaden No. 17). Laa i en svare Pennefeide med Mons Lie, 1814—18, da denne beskyldtes for svenske Sympatier.

PROKURATOR CHRISTIAN PETERSEN,

ansat som saadan i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Vil endnu erindres som en meget jovialsk Mand. Gift 1806 med Amalie Martensen, død 1809. Han døde 1818. Havde 2 Døttre:

Ingeborg Susanna, fød 1807.

Catharina Amalie, fød 1808.

LÆRER JOHAN FREDERIK PETERSEN,

fød 1799, havde Titel af Lieutenant, ankom hertil i 1830 som Skri-velærer paa Realskolen efter L. Angell. Kjøbte afgangens Postmester Alstrups Gaard, (nuværende Privatbanken), og var den første som anlagde et litografisk Institut her i Byen. Petersen var en venlig og selskabelig Mand og derhos meget stræbsom for sin Families Underholdning. Døde i Septbr. 1836, efterladende en talrig Familie i Armod.

Den bekjendte

SIGVART PETERSEN,

er en Søn af ovennævnte, født 1826, philologisk Candidat 1853, 1848 const. Adjunkt ved Tromsø Skole, 1854 som Lærer ved Krigsskolen, 1859 Assistent i Rigsarkivet, senere Overlærer ved Christiania Latinskole. Udgivet flere Skriffter. Døde 1878.

Havde en anden Søn

GEORG EMIL PETERSEN,

født 1830, blev Bogtrykker og tildels Redaktør af den mangeaarige Stiftstidende. Var i et par Aar Stadshauptmand. Ugift. Døde i Februar 1878.

CANCELLIERAAD EILER ROSENVINGE,

levede her paa Smiths Tid (1784—86) og gives af ham saadant Skudsmaal:

«Cancelrd. Rosenvinge er just det modsatte af hiin Cancelrd. Cramer der beskrives som en god Sjæl, skulde han have eller beholde nogen Ven, maatte det ske et Mirakel, thi selv de som behøve hans Penge, hade ham af Hjerter for de Renter de beskyldte ham for som ægte Aagerkarl at tage. Med ingen Forstand tro han sig klog, og hans Færdighed i at bedømme alt kjender ingen Grændser. Døde i Juli 1803, nedsat i Frue Kirkes Ligkjelder.

CAPITAIN JØRGEN COLDEVIN ROSENVINGE,

formodentlig en Søn af forannævnte, er født 1764, udnævntes 1803 som Lieutenant, entlediget som Capitain 1818, boede paa Kalvskindet indtil hans Død, som indtraf 1842, hvorefter hans Gaard blev indkjøbt til Carl Johans Stiftelse. Blev kopuleret med Mette Margrete Finne paa Bakke Gaard af Biskop Joh. Nordal Brun fra Bergen. Denne Rosenvinge var en original, men gjorde, saa vidt mig bekjendt, intet ondt. Var formuende.

LIEUTNANT EBBE CARSTEN ROSENVINGE,

ovennævntes Broder, født 1770. Blev formedelst en Forseeelse uden videre entlediget uden Pension af General Krogh. Beboede og eiede Gaarden Grilstad paa Strinden, efter Hofagentinde Sommer med hvis Datterdatter, en Frøken Elisa Monrad, han var gift. Det gik ud med hans Finanser og han opgav sit Bo. I sit sidste Leveaar søgte han om Pension og blev bevilget 100 Sp. af Stortinget, men døde samme Aar. Han var ligesom Broderen en Original, mindre godt anseet. Udgav 1841 den bekjendte Bog: «Kunsten at fange Ræve» (i forseglet Exemplar) og averterer samme i Bladet til en Pris af 8 Sp. Stk. Men da Prisen paa Ræveskind i den senere Tid er faldt, forandrer han Prisen til 5 Sp. Stk.

OBERST JOHAN CHRISTOFFER RÆDER,

Søn af den bekjendte Oberstl. Ræder paa Kongsvinger, er født i Kjøbenhavn 26. Novbr. 1782. Blev Officer 1799 og 1805 ansat i Ingeniør korpset, i hvilket han i 1814 var Capitain, Major 1818, Oberstlieutnant i Armeen 1828, i Brigaden 1834 samt 1843 Oberst i Armeen. Han var først stationeret paa Kongsvinger og Stortingsmand fra Hedemarkens Amt 1814, 15, 16. Derpaa fra 1816 stationeret i Trondhjem og tilsidst ved Brigadens Stab i Christiania. 1818 Ridder af Sv. Ordenen og Dannebrog, 1827 Medlem af V. S. i Trondhjem. Døde i Christiania 16. Juli 1853. (v. Kraft) Udgivet adskillige Skrifter.

Denne Mand, der i en lang Aarrække opholdt sig i Trondhjem som Bestyrer af det herværende Ingeniørdetachment, er mere end almindelig bemærkelig og giver Anledning til en maa-ske for vidløftig Beskrivelse. Han gjenfindes hyppig i Bladene hvor han ligger i stedsevarende Feide snart med en, snart med en anden og fornemmelig med Prokurator Wahl med hvem han under Bythingsretten i 1831 kom i formeligt Haandgemæng og hvorav fulgte en langvarig Proces, der endte med at Ræder, skjønt maaske den mindre skyldige, blev ilagt betydelige Bøder og havde mangan Forargelse ligeover for en Mand som Pr. Wahl, der ikke var til at spøge med.

Ræder gav sig af med mangfoldige Byggeforetagender, men var stedse uheldig og kom i alles Munde som den der vistnok

havde mange Kundskaber, men som ikke forstod at anvende dem i praxis. Han var den første som bragte det skjæbnesvangre Havnedæmningsprojekt i Forslag, men som den der havde tabt al Tillid, fik han intet med dette at gjøre og hans hele Virken i dette Tilfælde indskrænkede sig alene til en hel del Tegninger og Prat.

Fra Kongsvinger giver han i 1814, dengang Capitain, udførlige Beretninger angaaende de Smaaaffairer som havde fundet Sted der i Egnen. Han var Medlem af Stortinget i 1814, anseet som en af de mere fremragende Repræsentanter og fremkommer med forskellige Forslag. Det første var at en Takadresse skulde sendes Stadtsraadet for dets Redebondhed til at anstille Undersøgelser over de ved Armeen forefaldne Uordener; det andet at der fra Generalkommandoen skulde forlanges Beretning om de Officerer som havde gjort sig vel fortjente i sidste Felttog. Det første Forslag blev forkastet, det andet derimod bifaldt. I sin Karakteristik over Stortingsmændene i 1814 siger Pavels:

«Capitain Ræder (fra Hedemarkens Amt) var heftig og paa-staaelig, iøvrigt, som det synes, indsigtfuld og antisvensk Officer og varm Patriot.» Paa dette Storting ulmede en høi Grad af Forbitrelse mod de militære, som ansaaes for skyldige i Felttogets mislige Udfald. Ræder foreslog fremdeles at en Takadresse skulde sendes Stadtsraadet fordi det havde hævdet Loven ved at sætte de militære Personer under Tiltale, som formodes at være Skyld i de sidste uheldige militære Begivenheder.

Dette Forslag understøttedes af Præsten Angell fra Christiansund.

I Ill. Nyh. Blad 1859 findes et høist interessant Brev fra vor Ræder (efter en fra Danmark af Original meddelt Afskrift, dat. Kongsvinger 28. August 1814) og hvoraf hidsættes:

— — «Han nærede endnu Haab om Norges Selvstændighed, paa de bestukne Skurker nær, som tildels med deres Raad have fremvirket Norges Adskillelse fra Danmark — —, Thi Nationen har et ubeskriveligt Had til alt som er svensk, og aldrig bliver en Forening lykkelig mellem disse to Riger — —. De vigtigste Mænd i Landet have uden al Tvivl alt længe været bestukne af Sverige, andre med deres feilagtige idealske Operationsplaner og

Projekter have, skjønt retskafne Folk, af disse Skurke været smigrede og flatterede for deres Daarlighed, fordelagtig for Sverige. Og heri stikker Aarsagen til at den norske Armee ei i Septbr. 1813 rykkede ind i Sverige, medens dette Lands fleste Krigere rykkede mod Danmark. Flere gange har jeg den Tid mundtlig og skriftlig hos Prindsen, nuværende Konge, drevet herpaa, da al sund Fornuft og Krigskunst bød denne Operation. Men en General Haxthausen og en General Staffeldt o. s. v. vare alt for mægtige til at en saadan Stemme kunde rokke deres bestukne Planer, som dertil bleve understøttede af flere retskafne, men kortsynede bornerede Folk, hvoriblandt kan regnes en vis Generalquartermester — — —».

Ræder fortæller derpaa omstændelig om Affairen ved Kongsvinger, hvori han selv deltog, og fortæller:

«Den fiendtlige General Gahn lod vores Kommandør, Kammerherre Krebs, Kl. 4 om Eftermiddagen sige ved en Parlamentær, at han behøvede ikke at skjule sine Planer og i Aften vilde han angribe ham for at spise til Aften paa Lier. Dette Skryderi blev godt betalt. Kl. 5 skede det svenske Angreb af 2400 Mand, men blev af vore 3 Gange drevet tilbage; den sidste Gang kom han de forreste Kanoner i Stormskridt nær paa 40 Skridt; da en bedækket Infanteri-Ild næsten strakte alle de forreste Fiender til Jorden. Med Hurraraab og fældet Bajonet styrtede nu Kl. 9 vor hele Linie frem og forfulgte Fienden en ½ Mil til en af Fienden afbrudt Bro. Fienden mistede 1 Officer, 36 Mand døde og 96 saarede, samt 8 Mand Fanger. Medens denne Affaire, som kunde sees fra Fæstningen, varede, var Brevskriveren heraf bag Linien beskæftiget med at placere Kanoner, bortrydde Trær, istandsætte Forhug o. s. v. — —»

Derpaa omtaler han Affairen ved Matrand, hvor 800 Norske slog den hele fiendtlige Magt, senere understøttet af 1000 Mand, der kom for sent frem. Det var her hvor den svenske Landshøvding Eichstedt blev skudt. Hele Fiendens Bagage, omtrent 200 Vogne blev taget og tildels strax plyndret. 18 Krudtvogner, 1 Kanon og 60 Heste bleve erobrede. Af Fanger blev taget en Major Toll, 3 Capitainer, 10 andre Officerer, 1 Præst og 212 Mand foruden 100 Saarede &c. Fiendens Antal af Døde og Saarede opgives til 4 a 500 Mand, hvoriblandt flere Officerer og ovennævnte Eichstedt.

«Kort, Krigens Rædsler vare her lønnende for Soldaten og mange har desuden plyndret betydeligt. Imidlertid ankom de Bleserede hertil i en ynkelig Forfatning. — —»

Han taler derpaa om Forræderi der maatte nedslaa Folket: «De fleste omkring Kongen skal være bestukne. At dette nok tildels er sandt, overbeviste jeg mig om i de erobrede svenske Papirer, hvor jeg i Landshøvding Eichstedts Kopibog fandt Meldinger til Kronprindsen af Sverige, og Udtog af Breve, hvori Mænd her i Landet bleve budne 2 a 3000 Rdlr. sv. Banco om Aaret paa Livstid, Forfremmelse i Armeen og Pension for dem og Enke for Livstid, naar de blot vilde være dem behjælpelige. Skade at Svarene paa disse Breve ikke fandtes. — — Kongen vidste nok ikke hvem han skulde tro af sin Omgivelse og sluttede Vaabenstilstand. Imidlertid er Brock og Seiersted om ham. De ere retskafne Folk, men ere de deres Post voxne?»

— — — Taler om Hjempermittering. «De Brave Trondhjemmere og Bergenhusere vilde nødig gaa hjem, ikke paa denne Maade, sagde de, ønskede de Hjemlov, — Gud ved Udfaldet — det vil blive en varm Rigsdag. Kunde alle Forrædere sættes fra deres Post, saa var der endnu Redning at vente. Bliver Norge svensk, saa gaar jeg nok igjen til Danmark, hvis Kong Christian lever; men denne elskede Mand er i denne Tid farlig syg af Nævefeber, andre tro af Forgift, og svæver derfor alle i største Angst. Dør han, førend Rigsdagen eller Stortinget er faldt, vil Sveriges Fordringer til Norge blive større og Anarki udbryde.»

Taler endelig om de fremmede i Christiania sig opholdende Ministere, hvorom han ogsaa i Eichstedts Papirer fandt en Beretning, ganske mærkelig nok, idet en af disse Ministere «Fraraader Kriget for at spare sine Kræfter for at modstaa Rusland,» iøvrigt rose de Prinds Christian uden Ende og sige, «han er elskværdig, retskaffen, loyal, kort, tilbødt i Norge; saaledes prater disse vore Venner, er det ikke vakkert? — — —»

Af Grev Essens Breve til Carl Johan i 1815 fremgaar det, at Ræder vægrede sig for at aflægge Ed til den svenske Konge og havde allerede indgivet sin Ansøgning om Afsked for at drage til Danmark. Essen anbefaler varmt dennes Afsked, men beder Carl Johan om nærmere Forholdsregler, da Ræder imidlertid var valgt til Stortingsmand for Hedemarkens Amt.

Men i Brev af 15. Marts til Carl Johan hedder det:

«Capitain Ræder har forlangt Pas af mig for at gaa til Stockholm, hvorhen han vil forestille sig for Deres Kongl. Højhed og for Dem ansøge om sin Gjenindsættelse som norsk Officer. Uagtet jeg er overbevist om at hans Nærværelse kun vil foruleiliggø D. K. H. har jeg alligevel ikke kunnet negte ham Pas, og uden at ville indestaa for en Mands Opførsel, der ligesom de fleste af hans Kamerater ikke synes at have mange Ideer om det Passende, ønsker jeg at han maa gjenindsættes i sin Plads, idet han har forekommet mig angerfuld, og jeg forøvrigt veed, at han trænger dertil for sit og sin Families Ophold. I dette Tilfælde henstiller jeg til Deres K. H. Afgjørelse, om det ikke kunde være passende kun at la ham skimte en Udsigt til Deres K. H.s Naade, hvilket kunde være et Middel til at holde ham i Tømme, om han skulde være tilbøielig til at gjøre nogen gale Streger paa Stortinget, hvoraf han er Medlem, men hvor jeg har Grund til at tro, at han ikke vil være meget farlig. Hans og Geddes Exempel har frembragt den bedste Aand i den norske Hær, og Klogskaben fordrer uden Tvivl at man undgaar den Mistanke at Regjeringen ved at tilstaa ham sin Naade, kun har havt til Hensigt at skaffe sig en Tilhænger blandt Nationens Repræsentanter. Jeg maa underrette Deres Kgl. H. om, at Ræder havde forlangt af Stadtsraadet at kunne faa sin Afskedsansøgning tilbage, men hans Bøn i saa Henseende er forkastet som utidig, da Sagen allerede befandt sig indstillet til Hs. Majestæts forestaaende Afgjørelse.»

I Brev af 17. April 1816, hedder det videre om Ræder i Anledning Stortingets Paastand om Pensioners Revision:

«Under de Forhandlinger, som havde fundet sted om dette Emne, have dhr. Falsen og Ræder tilladt sig meget frie Ytringer. Den sidste har bl. a. sagt, at det meget godt kunde træffe sig, at Regjeringen for at hevne sig for den Opposition den havde mødt fra en Embedsmands Side som Medlem af Stortinget, kunde betjene sig af et eller andet tomt Paaskud for at fratage ham hans Plads, naar han blev gammel, eller ogsaa nægte ham Pension, som han nu kunde kræve af Nationens Retfærdighed.» —

Her i Trondhjem var Ræder ikke meget anset og tabte meget af sit Renomé paa grund af sin Trættekjærhed, der gjenfindes stadig i Adresseavisen, hvortil vi refererer, saaledes 1826 i flere Numre, f. ex. 65, 67, 71, 101 med Prokurator Wahl.

1830. No. 31 med Direktionen for Norges Bank, af hvem han var ansat som Bygmester til Opførelse af den nye Bankbygning, men paa grund af Uenighed søgte han sig entlediget fra denne Funktion hvormed han rimeligvis troede at sætte Direktionen i store Forlegenheder. Men hans Ansøgning blev med «Beredvilighed» indrømmet af Direktionen. 1831. No. 41 og 49 angaar Haandgemænget mellem Wahl og Ræder paa Raadstuen, idet Wahl, ved at kige ud af Vinduet, forundrede sig over at den nye Arkitekt Høegh lod nedrive en hel Høben af de paabegyndte Mure.

1831. No. 47. En forfærdelig Strid imellem Ræder og Major og Veimester Brun og Søn Lieut. Brun vakte en hel del Opsigt, da disse Personer bleve beskyldte for Underslæb med et Veiarbejde i Værdalen. Dhr. Brun bleve satte under Tiltale, men frikjendte, hvorimod Ræder ilægges en Mulkt af 100 Sp. paa grund af sin Tremarks paastand v. 1835, No. 41 og 42.

Feiden mellem Dhr. Brun og Ræder skriver sig allerede fra 1823, og i 1831 udtale førstnævnte, «at Major Ræder formentlig for Fremtiden vil vorde befriet for Bedømmelser i Bygningsvæsenet, da Beviset for hans Bygningskunst maa være temmelig dalet efter den mærkværdig nedfaldne Brygge paa Bakken» &c. &c. Det er ogsaa rigtigt, at en af Ræder opført Brygge under en Storm i 1823 faldt ned fordi, som man paastod, Stolpefundamentet ikke var forsynet med Krydsstolper, hvorimod Ræder beskylder Byens Bestyrelse for at have foranlediget Ulykken ved ei, tvertimod Ræders Advarsel, at have udfyldt et aabent Rum imellem Gaden og Bryggen, v. Aargang 1825, No. 49.

1831. No. 65. Opsats angaaende Bager-Enken Dahl, hvor Ræder, anonym, angriber Prokurator Wahl.

1832. No. 6. Do. mod Major Brun (v. dennes Biografi).

1834. No. 70. Do. mod en Anonym (Ola Hansen).

1836. No. 105. Do., Proces mod Bogtr. Borg som udgiver af Flyvebladet, men hvor begge Parter frikjendes for hinandens Tiltale. Vide forøvrigt Rashouws Biografi.

I 1843 faldt Højesteretsdom i Injuriesag hvorfor Bogtrykker Høeg (vedk. Anonym) sagsøgt af Ræder. Udfaldet blev, at Høeg dømtes til en Bod til Fattiggassen af 50 Sp. og 120 Sp. i Procesomkostninger. Og samtidig overgik det Bogtrykker Borg

en lignende Dom for i Flyvebladet 1834 indførte Beskyldninger mod Ræder: «Byggeri og Vedligeholdelse af offentlige Bygninger.»

Ræder var forøvrigt en retskaffen og videnskabelig dannet Mand med mange gode Egenskaber der maaske ikke alle tider paa-skjønnedes. Hans opfarende og hidsige Karakter rammede ham mest selv og hans lange Ophold her var vist alt andet end glædeligt. Han købte og beboede Landstedet Elisefryd paa Øen, som han tilkøbte sig i 1827 efter Mons Lie. Om Vinteren boede han i den nuværende Underofficerskole, ved siden af Exerцерhuset. Udgivet flere Skrifter, v. Kraft.

Havde flere Sønner, hvoraf her kun nævnes:

1. Hans Jacob Theodor Wilhelm Ræder,

fød 1831, Officer 1851, Capitain i Generalstaben 1862, i 1875 Major eller Oberstl. i norske Jægerkorps, forhen Referent hos H. M. Kongen og Bestyrer af Kommando-expeditionen i Stockholm, Generalmajor i 1890.

2. Johan Georg Ræder,

fød 1814, Officer 1833. Chef for Ing. Brigaden 1861, senere Generalmajor. Død 1898.

OBERSTLIEUTNANT ROSENKRANTZ,

samtidig med Wakenitz, nævnes 1767, idet begge gjør Honnørs 1768 i Anledning General Kroghs Begravelse, hidført fra Øisanden. Døde 1772.

Under disse Herrer stode Capitainerne

WIND og JACOB MOTZFELDT,

den sidste eiede, 1814, Gaarden Stokke paa Strinden og nævnes da som Major. Døde 1816.

Samtidig med Rosenkrantz levede her en

OBERSTLIEUTNANT RØFFSDORFF.

PRÆST ANDREAS BØRGE MOTZFELDT,

fød 1810, theol. Cand. 1839, udnævntes til Sognepræst i Bodø og Melø i Helgelands Provsti, død 19. Mai 1879. Var gift med Frederikke Mosling, Datter af Overtoldb. Mosling.

BERNHARD LUDVIG ESSENDROP,

fød 1812, forhen fra 1851, cand. theol. 1834, i en lang Aarrække Sognepræst til Strinde, 1875 Stiftsprovst i Trondhjem, Ridder af O. O., Vidsk. Selskabs Præses, Stortingsmand 1862 til 1876 og 1880 for Trondhjems By. Student 1830, Theol. Cand. 1834, 1847 Sognepræst til Baklandet og 1851 til Strinde. I længere Tid Stortingspræsident, en meget begavet Mand, der har Ordet i sin Magt. Under Stortinget 1882 blev han ikke gjenvalgt til Stortingspræsident. Tog sin Afsked i Septbr. 1883. Død 1891.

KRIGSRAAD m. m. PAUL ROGERT,

fød 1725, død 1771. Gift med Hanna Hornemann, fød 1731, død 1773.

Denne Rogert var Politimester i Trondhjem fra 1750 til 1761, tillige Krigsraad og Krigskommissair, da dette Embede atter blev oprettet. 1761 afstod han Embedet med kongl. Approbation til Næbell mod at denne betalte 2400 Rdlr. for Rogerts Gjæld til Kongen. Var Bogholder ved de 5 Trondhjemske Infanteri-Regimenter. Ifølge Klage fra Byens 12 Mænd over, at de hvad Politi-Administrationen angaar, kun havde liden Nytte af de emanerede Politiregler og de den givne Privilegier, saasom Byfogeden, hans Politimyndighed er tillagt har som saadan nok at bestille og ifølge deres Beregning om at en Mand ved Navn P a u l R o g e r t maatte blive Politimester, beskikkedes denne dertil saaledes, «at han tillige skulde forestaa Justeringen og en Raadmands Løn, naar en saadan blev ledig, mod selv at lønne de behøvedes Betjente».

JUSTITARUS ANDREAS ROGERT,

fød 18. November 1754, Søn af forannævnte. Blev først Auditør paa Vardøhus Fæstning, siden Sorenskriver i Bergens Stift, omtrent 1798 Assessor i Trondhjems Stiftsoverret, 1805 Justitarius sammesteds, 1812 Etatsraad. Medlem af Direktionen for V. S. 1812—13; 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold som første Repræsentant fra Trondhjems By; 7. Septbr. 1818 Ridder af Nordstjernen; 1826 entlediget efter Ansøgning som Justitarius. Døde 10. Juni 1833. Fra V. S. udmeldte han sig 1816 «fordi Kontingenten da forhøiedes til 3 Sp. aarlig».

Gift med Bergitte Brønlund Doth, fød 1773, død 1851. Havde egen Gaard ved siden af Klosteret, nuværende Toldinspektør Collins. (Gaarden nu nedrevet for ca. 20 Aar siden, 1919).

I Rigsforsamlingen var han en af de 15 der blev udvalgt til at give et Udkast til en Konstitution. Daae nævner ham som tilhørende det Wedelske Parti eller Svenskepartiet. Sammesteds: «Flere af den store Majoritet ræddedes ved det Storkærk, de havde paabegyndt og ængstedes for Følgerne, og som et sørgelig Varsel lød fra den ellers saa tause Justits. Rogerts Læber til Jacob Aal: «Ja, vi have valgt Konge, men denne Herlighed varer kun kort, om 2 a 3 Maaneder er den Herlighed forbi.»

Efter Aal 404 — — — «Om Rogerts Kundskaber kunde ingen Tvivl være, men hans Sygelighed hemmede hans Virksomhed. Denne alvorlige og stille Mand, der var mere Olding formdelst Svaghed end af Alder, tog liden Deel i Forhanlingerne (ang. Værnepligten), og ei heller i Rigsforsamlingen i det hele. Fædrelandet politiske Farer forøgede hans melankolske Stemning, hvilken han dog sjeldent og kun i Vennekreds lagde for Dagen i enkelte Ulykkes-Spaadomme. Kun da Talen var om Kongens Krong kom han noget i Aande, og ivrede for at den skulde ske i Trondhjem, hvilken Bestemmelse i Grundloven ogsaa skyldes ham.»

Han blev Medlem af den Deputation der skulde bringe Christian Frederik Beretningen om det den 17. Mai 1814 foretagne Kongevalg. — —

Her levede i det forrige Aarhundrede en

FOGED ROGERT,

død i April 1777, formodentlig en Broder til førstnævnte Politimester Rogert.

SORENSKRIVER ANDERS RAMBECK,

fød 1767 i Qvikne Præstegjæld af fattige Bondeforældre, Ole Olsen Graneng, der var Pligtfoged i Qvikne Kobberværk. Tog 1793 norsk jur. Examen med bedste Karakter. Efter at have været 16 Aar paa Kontoret hos Sorenskriver Krog i Ørkedalen, og i de sidste 5 Aar, paa Grund af Krogs Svaghed, alene bestyret alle Embedets Forretninger, blev han 1800 udnævnt til dennes Eftermand som Sorenskriver i Ørkedalen; 7. Septbr. 1818 Ridder af Nordstjernen. Var i 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold fra Søndre Trondhjems Amt, Stortingsmand for samme Amt 1815, 16, 18, 24, 27 og 28. Præsident i Odelstinget i de 4 sidstnævnte Aar. Medlem af Stortingets Deputation til Kroningen i Trondhjem 1818, døde 14. Septbr. 1836. Gift med Johanne Dreier Nissen, Datter af Justitsrd. Nissen i Trondhjem. Hun døde 1861.

Rambeck var meget anseet og derhos meget yndet af Carl Johan. 1825 Medlem af V. S. Den 17. Mai 1814 holder han paa Rigsdagen et varmt Foredrag imod det Parti, der havde Betænkeligheder imod Kongevalget. Han siger:

«Skal vi ikke nu, efter endt Arbejde, tillige vælge en Konge, hvad have vi da udrettet her? Hvad vilde Europa, hvis Øine ere henvendte paa vor Idræt dømme? Det vilde belee og haane et Folk, der vel havde tænkt paa Frihed og Selvstændighed, ved at forfatte en Grundlov, men som manglede Mod og Kraft, naar det kom an paa at gjøre de Bestemmelser der skulde lede til Maalet, gjældende — — —».

Talen er mærkelig nok, fuld af patriotisk Iver for den gode Sag og giver et klart Begreb om Talerens ædle, velmente Hensigter for at fremme Norges Hæder og Held. (Forhdl. paa Eidsvold, 6. Hefte, Pag. 24).

Havde 2 Sønner:

1. Nicolai Christian Rambeck,

fød 1805, Student 1825, cand. theol. 1830, i mange Aar resid. Kapellan i Meldalen og endelig i 1862 Sognepræst sammesteds. Død 1890.

2. Ole Martinus Rambeck,

fød 1807, Student 1827, cand. theol. 1835, blev 1866 Sognepræst til Qværnes, 1870 Provst. Død 1889.

INGENIØR LIEUTNANT FRIEDLIEB von ROSBACH.

Her nævnes tvende Officerer ved dette Navn uden at det her er muligt at finde Rede paa Tidssammenhængen.

En Capitain von Rosbach siges at være afgaaet ved Døden i Juni 1782, nedsat i Frue Kirkes Liigkjelder.

Førstnævnte nævnes 1803 som Major, gift 1781 med Anne Margrete Collin, Avancerede senere til Major, døde omkring 1825. Det ser ud til at han for en Del har forestaaet Opførelsen af Trondhjems Latinskole, idet han, paa Kongens Geburtsdag, 29. Januar 1787, nævnes i Anledning dens høitidelige Aabning og en i samme Stund afholdt «anden høitidelig Akt, da Selskabets Vicepræs, hr. Dr. Hagerup, understøttet af Selskabets Medlem, Hr. Lieut. von Rosbach, og dets Sekretær, Hr. Parelius, paa det fornemste Sted i Salen opsatte det af Selskabets høie Præs, Hans Kongl. Høihed Arveprindsen forærede meget prægtige Portrait af hans Kongl Høihed selv.»

I V. S.s Protokol 1787 findes følgende Beslutning tilføjet:

«Tillige blev Hr. Lieut. von Rosbach enstemmig valgt til Medlem af Selskabet, for at bevidne ham sin Agtelse og Forbindtlighed for hans viste vigtige Tjeneste ved den nye latinske Skoles Opførelse, hvor Selskabet er givet sine anseelige Værelser til Forsamling, Bibliothek og Naturalsamling» m. m.

Bekjendtgjør, 1789, dengang Pr. Lieut., at være beskikket som Konduktør i forskellige Distrikter.

JUSTITIARIUS JACOB ROLL,

fød i Spydeberg den 17. Mai 1783, juridisk Kandidat 1804, blev 1805 Regiment Quartermester og Auditør ved Smaalenske Dragonregiment, var som saadan Medlem af Overkriminalretten, samt Krigsfiskal 1814—15; blev 1815 Assessor og 1828 Justitiarius i Trondhjems Stiftsoverret, hvorfra han tog Afsked i 1855 med Pension 728 Sp. Han har tillige været Bankdirektør fra Norges Banks Stiftelse og indtil 1857 da han fratraadte. Han ivrede meget for en Sparebanks Oprettelse i Trondhjem (1823) og var dens første Direktør i en lang Aarrække. Var Stortingsmand fra Trondhjems By i Aarene 1822, 33, 36, 37 og 1842. Ridder af Nordstjernen og 1854 af St. Olafs Ordenen. Var 3 Gange gift:

1. Emilie Pihl,
2. Enke efter en Kjøbmand Frick.
3. Frøken Nicoline Selmer, Datter af Generalauditør Selmer paa Cicilienborg.

Medlem af V. S. 1820. Men i paafølgende Samling 25. Septbr. s. A. «frasiger han sig den Hæder at være Medlem af Selskabet og derfor sender Diplomet tilbage.»

Udgav: I. Morgenstjernes Beretning om Staffeldske Forhold: «Actions Indlæg mod Generallieutnant Staffeldt; Replik paa Defensors Indlæg.»

Interessante ere disse Aktstykker og henvises her til benævnte Værk, Pag. 143, hvor han fremsætter 20 Qvestioner til Sejerstedt (dat. Christiania 19. Decbr. 1814), som denne heel vidløftigen besvarer; Rolls Skrivelse til Kommissionen (Pag. 222), hvori han forelægger denne en Aktionsplan; 40 Qvestioner til Staffeldt selv, dat. Christiania 28. Octbr. og 7. Novbr. 1814, som denne igjen vidløftigen besvarer m. m. m.

I den lange Tid Roll har opholdt sig i Trondhjem, altsaa fra 1815, udfoldede han en utrolig Virksomhed og var derhos høit anseet. Foruden mangehaande Hverv, der idelig bleve ham betroede, fortsatte han som Sparebankens Formand lige til 1859, da han fratraadte.

I 1839 sendtes han i Forening med Garmann og Guldsmed Møller som deputeret til Carl Johan, der nu efter længere Tid var ankommen til Christiania.

Holdt sit Embedsjubilæum den 29. Marts 1855, da Overrettens Medlemmer m. flere, samt Byens Formandskab, til hvilket Bankens Betjente og en del andre havde sluttet sig, gjorde ham sin Opvarthning. Borgermesteren udtalte ham alles Tak, saavel for hvad Landet skylder Hr. Roll som Deltager i Bankens Opretelse og stadigt Medlem af dens Bestyrelse lige fra dens første Tid, som for hvad Kommunen skylder hans virksomme og ufortrødne Flid i dens Anliggender gennem en lang Aarrække.

I Repræsentantsamlingen 1857 anholder han om, som 75-aarig Olding, at vorde befriet for at vælges til Repræsentant, ansat ved Kommunens Bestillinger siden denne Institutions Oprettelse. Han blev ogsaa hørt.

Justitiarius Jac. Roll døde 7. Marts 1870, altsaa henved 87 Aar gammel. Han var rask og rørig lige til sine sidste Dage, spaserede jevnlig og tog stadige Bad i aaben Sjø endnu Sommeren 1869, i Regelen en af de første som tog ud og den sidste som meget senhøstes trak sig tilbage. Var Stortingsmand fra Trondhjems By 1822, 33, 36, 37 og 1842.

Roll valgtes 10. April 1837 til Trondhjems Ordfører, og var saaledes Byens første Ordfører efterat den nye Formandskabslov traadte i Kraft 1837.

Rolls yngste Datter, Selma, blev gift med

LUDVIG WIESE KNAGENHJELM,

fød 1824, Student 1845, Cand. jur. 1850, 1856 Overretssagfører og Referent ved Stiftsoverretten i Trondhjem. Død 19. Septbr. 1907.

Saa have vi 3 Sønner:

Oluf Nicolai Roll,

fød 1818, Student 1838, konst. Havnefoged 1861. (Ridder af V. O.) Boende i Christiania. Havnedirektør.

Carl Jacob Roll,

fød 1829, Student 1847, Cand. Theol. 1853, i 1867 Præst ved Trondhjems Strafanstalter, senere forflyttet til Stavanger som Forstander for Missionsskolen. Senere res. Kapellan ved Trefoldighedskirken i Christiania. Død 1887.

Ferdinand Nicolai Roll,

fød 1831, Student 1847, Cand. jur. 1852, i 1870 udnævnt til Sørenskriver i Romsdalens Amt, boende paa Molde. Stortingsmand 1870. (Nb. 1877?). Senere Statsraad og extr. Assessor i Højesteret.

BRIGADELÆGE GOTTLIEB CHRISTIAN ROLL,

fød 1777, nedsatte sig i Trondhjem i Begyndelsen af dette Aarhundrede, boede i egen Gaard i Kongens Gade i Nærheden af det saakaldte Torvhus, der altsammen nedbrændte i 1842 og Tomterne omregulerede. Vor gamle Roll vil erindres som en af vore mest søgte Læger og derhos elskelig Mand, munter og jovialsk. Gift 1805 med Marta Ursilla, fød Krog. Roll døde 1844. I Adresseavisen, No. 120 s. A., udtaler Redaktionen sig med stor Anerkjendelse over den Afdødes Værd og hæderlige Vandel.

Havde 3 Sønner:

1. Fritz Roll,

fød 1807, døde som Student i Bergen, 1838.

2. Christian Roll,

fød 1816, Student fra Trondhjems Skole 1833, tog først Officer-examen og ansat i Trondhjems Brigade. Var tillige juridisk Candidat, ansattes som Politifuldmægtig i Fredrikshald og 1859 som Assessor ved Stiftsoverretten i Trondhjem, 1862 Justitiarius samstedts. Var svagelig af Helbred. Døde 1869.

3. Wilhelm Gottlieb Roll,

fød 1817, privat dimmiteret 1833 og medic. Cand. 1838; ansattes 1840 som Kompagnichirurg i Armeen, 1843 Batl. Læge ved Artilleriet, med Station i Trondhjem. Denne Roll var som Læge meget søgt og anseet, død 1862. Gift første Gang med Johanne Sophie Munk (død 1853), anden Gang med dennes yngre Søster Josephine, v. Addr. 1862, No. 273.

MAJOR JOHAN HENRIK BERLIN RÜSSING,

fød 1790, Søn af Kjøbmand Wilhelm Rüsing og Erika Thurmann, gift 1789.

Førstnævnte deltog i Udmarchen 1814 under Krebs og var med ved Affairerne ved Kongsvinger, da som Bataillons Adjutant.

Blev Kompagnichef omkring 1840 og boede da paa Stadsbygden, kom saa tilbage som gevorben Chef for 2det Kompagni og bærer da Titel af Korpsmajor. Gift 1824 med en Datter af Hans Nissen, Riborg, fød 1803. Fik Bestilling som Forstander af H. Nissens Stiftelse, en Post han indehavde til sin Død der indtraf 22. Octbr. 1851. Konen døde i Decbr. 1876. Havde flere Børn, en Søn, Snedker, en Datter gift med Chr. Løkke, en do. gift med Handelsmand Havnes, den sidste død 1875.

SORENSKRIVER KAASBØLL

var i Slutningen af det forrige Aarhundrede Sorenskriver boende paa Ørlandet, Gaard Fjeldvær, gift 1803 med Olava Margrete Molde paa Stadsbygden. Han døde i August 1829.

KJØBMAND JOHAN FREDRIK RASHOUW,

fød 1785, etablerede sig for Handelen og beboede sin Svigersøns H. Lundgreens Gaard i Søgaden, Olaf Trygvessøns Gade No. 1. Gift i 1813 med Wilhelmine Testmann (død 1869, 82 Aar gammel). Var Værges for Domkirken fra 1813 til 1835, efter P. Schmidt, da han forflyttede til Ørkedalen, hvor han døde i en høi Alder paa sin Eiendomsgaard Follo i April Md. 1871, 86 Aar gammel. Havde kun 1 Barn, Anna Christine gift med Konsul H. Lundgreen.

Rashouws Kirkeregnskab for 1918 indeholder en del Optegnelser angaaende Kroningen i dette Aar, ikke uden Interesse. Protokollen Pag. 1092 indeholder først en Beskrivelse over hvad der efter Ordre, dels fra Stiftsdirektionen, dels fra Hofmarschallen Baron Wedel Jarlsberg og Major Ræder blev foretaget ind- og udvendig i Kirken, og som androg, ifølge et Opgjør af 19. Septbr. 1818 til 4729 Sp. 117 Skilling til Udgift for Kirken og hvoraf Rashouw stod i et Forskud af 3205 Sp. 36 s. Dette Regnskab sendte han samme Dag til Stiftsdirektionen med 82 Bilag og anmoder om snarest mulig Dækning af ovennævnte Udlæg, «om ikke flere med mig i denne pengeløse Tid skulde derved geraade i uheldigste Forlegenhed. I de 17 Uger dette betydelige Arbejde varede, har jeg med Tilsidesættelse af egen Næringsvei røgtet samme efter bedste Overbevisning, havt mange Bryderier og Fortrædelig-

heder, været stædt i megen Forlegenhed for Penge til Dagløn og Materialer som ikke kunde faaes paa Kredit — i Nød og Umage stræbt for at blive hjulpen med Pengelaan, saa at jeg nu ved Regnskabets Indgivelse tør melde, at alt hvad den høie Direktion i 23 Ordres har befalet er alt opfyldt, og overlader jeg samme at afgjøre om denne Bestyrelse er forenet med Kirkens Værgemaal.»

Endelig findes i Protokollens sidste Side en af Rashouws egenhændig skrevet Skidse af dette Arbeides historiske Gang, saalydende: «Anmærkninger, Under Kirkens Istandsættelse, der begyndte 3die Pintsedag og sluttede 5. Septbr. 1818, indtraf mangehaande Spetakler, som begyndte ved Hofmarschallen Baron, Oberstlieutenant Wedel Jarlsbergs første Ankomst ult. Juni. Denne Mand, ledet af her stationerede Ing. Officer Major Ræder, blev strax uenig i Arbeidets Anlæg og Bekostninger. I samme Post efter Baronens Komme, indløb Efterretning fra Regjeringen at flere Penge kunde ikke anvises førend Hofmarschallens nærmere Erklæring var afgivet. Baronen og Majoren var silde og tidlig i Kirken og «bessermakede» alle Ting, Stiftsdirektionen befalede i Skrivelse af 3. Juli at jeg skulde ophøre med alt Arbeide Løverdag Aften 4. Juli, og fra denne Stund intet befatte mig med Kirken; alene at underrette de 70 Arbeidere at de kunde tilbyde sig Arbeide hos Baron Wedel, som samme Dags Formiddag tilkjendegav mig at ville overtage det resterende af Kirkens Indvendige Arrangement.

Ved Afslutningstiden Kl. 7 om Aftenen var Wedel og Ræder i Kirken. Ræder begyndte strax at inquirere om Priserne paa adskillige af de anskaffede Materialer, at fortælle Baronen han vilde skaffe samme ringere o. s. v.

Mandag Morgen paa Kirkegaarden befalede Ræder i militær Form, at jeg skulde skaffe det og det. Svar: «Jeg har ingen Ordre, og uden samme leveres intet.» Her begyndte Majoren sine Trudslers, som jeg ikke tog Notice af. Jeg fik Ordre fra Stiftet at udlevere mod Qvittering hvad af Materialer forlangtes af Baronen Wedel. Nu satte Majoren haardt og meget ind paa mig. Svar: Naar Hofmarschallen nu giver Ordre skal det ske. Dog over denne Gjenstridighed drog Majoren (en ung ubesindig og indbilsk Person) sin Kaarde og truede med at ville gjenne b o r e

mig. Jeg bad ham besinde sig, og der blev ingen Blodsudgydelse. Dette skedde paa Domkirkegaarden om Formiddagen den 7. Juli 1818. Baron Wedel kom i mit Huus, var yderst galant og expederede den for mig nødvendige Ordre, hvorefter Ræder blev udleveret hvad han forlangte. Men ikke destomindre, flere Gange daglig, var saa at kalde hans (Ræders) Kaarde løs

Efter flere Dage befalede Stiftsdirektionen, at jeg maatte søge Laan paa Kirkens Obligationer for at istandbringe det udvendige Arbeide der bestod i en 150 Alen lang nedrevet Mur, og den nedtagne Hovedport, der alt laa udover Gaden, og gode Byens Borgere var strax villige til Pantelaan, og blev dette Arbeide vel og til rette Tid istandbragt under min Besørgelse.

Kongen ankom den 1. Septbr. og da var Ræder Pot og Pande i Alt, og skrev alt til sin Fortjeneste.

Baronen var enig med Ræder i Alt. Stiftsdirektionens Møie og min Umage i 17 Uger blev ikke remarkeret. Adgang til Kirken, mens Majoren lod arbeide, var blokkeret af Skildvagt og Slaver. Majorens Arbeide blev alt udrettet med Fuskere og Slaver, alt staar nu der og viser sig selv hvor godt det er. En Befalet Besigtelsesforretning derover kunde heller ikke erkjende det anderledes. God Folks Laan og mit Forskud, Summa 3205 Sp. 36 S., stod uafgjort fra 19. Septbr. 1818 til medio Marts 1819, da efter mange Ventilationer og Betæneligheder først anvistes Beløbet, og da det skede, tilkommer ene Biskop Bugge Takken derfor, som saa alvorlig og kraftfuld tog sig af denne Sag. Jeg blev foreslaaet til et Gratiale, men fik ikke en Skilling og har saaledes alene havt Fortrædeligheder og Ulempe for min Opofrelse. Fik jeg da intet andet, har jeg heller intet at takke for. Flere Anmærkninger skulde ikke have manglet, men Papiret er nu tilende.

J. F. Raschouw.»

Kroningen i 1818 kostede 4729 Sp. alene til Kirkens Istandsættelse; og 42 Aar senere medgik i samme Anledning, 7370 Sp.

Endnu i Raschouws Tid som Værge, Aarene 1833—34, foretoges en betydelig Restauration under Arkitekt Høegh, med Koret i Domkirken til en Bekostning af 4291 Sp.

CARL FREDERIK RASHOUW,

fød 1764, var formentlig af samme Familie som forannævnte, ansattes i Trondhjem under Titel af Capitain og senere som Arsenal-

forvalter, boende paa Christianstens Fæstning, hvor han døde 15. Januar 1830 efter 56 Aars Tjeneste. Havde en Søn.

GEORG CHRISTIAN FREDERIK,

fød 1812, der blev Handelsmand, gift med Bygmester Gadens Enke, boende i Strandgaden i en lang Aarrække. Han døde 5. Mai 1876. Konen, Caroline Birgitte, fød Øyen, fød 1829, døde snart efter Manden, den 29. Juni 1876.

KAMININSPEKTØR PAUL IVERSEN ROSTAD,

fød 1777, boede i Kvartalet ovenfor Frue Kirke og blev brandlidt 1827. Gift 1809 med Mortina Serina, fød Mathiesen. Blev Kamininspektør efter Steen i 1826 og vedblev som saadan til sin Død der indtraf 7. Decbr. 1848. Dennes Søn er den bekjendte

GEORG FREDERIK ROSTAD,

fød 9. Juni 1819, blev Violinspiller, ikke uden Talent, som saadan gift med en Jfr. Grundt, vankede meget om og gav Koncerter, hvorom Bladene, 1840—50, ere opfyldte af Eloger og Vers over den haabefulde Kunstner, og det, som jeg tror, med fuld Berettigelse. Men tilsidst kom han paa Afveie og det i den Grad, at han i 1868 udsattes paa Landet for Fattigkassens Regning og med Betydning at sættes paa Vollen, hvis han forlod det anviste Sted. I 1869 sendtes han over til Amerika, men kom atter tilbage og befinder sig nu, 1874, i samme hjælpeløse Stilling, endnu i 1876 som Lægdslem i Selbo. Efter sit langvarige og ensomme Ophold i Selbo, omkring 10 Aar, sendtes han atter til Amerika, bekostet af hans Søn som bor derover, 1878.

P. I. Rostads ældste Søn var

IVER CHRISTIAN,

Kjøbmand paa Hammerfest, nu Expd. for Dampskibsfarten der. Stortingsmand 1858, 59, 60.

KOMPAGNICHIRURG PEDER ANDREAS RANDULFF,

Søn af Overkrigskom. Toldkasserer Randulff paa Søndmør 1808, blev med. Candidat 1836 og ansattes 1838 som Komp. Chirurg i Trondhjem, hvor han døde i 1848. Gift med Lorents Lorcks Datter, Eleonora Birgitte.

KJØBMAND OLE HANSEN RACHLØW,

fød 1731 i Jemtland, hvor Faderen, Hans Raklev, var Haandlanger, og opdragen i Skogns Præstegjeld, tog saa Borgerskab som Kjøbmand i Trondhjem 1765 og døde ugift sammesteds 1802. Sees at have legert 2500 Rdlr. til Trondhjems Realskole saaledes, at Renterne skulde tilfalde hans Broder og efter dennes Død Testators nærmeste Slægtninger i 20 Aar.

Formentlig var det en Søn af denne som saaes vandrende paa Trondhjems Gader 1820—30, og som samtidig med M. C. Peterson var Capitain for det af denne oprettede borgerlige Artillerikorps, stedse itrucken et slags Uniform ligesom Peterson selv. Der nævnes en Kjøbmand ARON NORMANN RACHLØW, formentlig den samme, gift med Abel Blichfeldt.

KLOKKER GUTTORM RØE,

fød 7. Octbr. 1795, anføres her som en Mærkelighed, forsaavidt som han tjente som Klokker i 49½ Aar, først fra 1814 ved Hospitalskirken i 20½ Aar og derpaa, 1832, efter Aas i Frue Krke. Døde 25. Septbr. 1862.

BOGBINDER RECHHOFF,

nævnes som den der i Aaret 1803 med Præst (senere Biskop) Beck oprettede Søndagsskolen i Trondhjem. Eiede 1814 Blæsevolds Plads.

HANS JESSEN SOMMER,

var Traffikerende allerede i det forrige Aarhundrede, sees i 1794 at have været Medlem af Byens «12 Mænd» da disse indbyde til Bidrag til Gjenopbyggelsen af Christianborgs Slot, som i dette Aar nedbrændte. Gift 1783.

Hans Søn af samme Navn, født 1786, beboende Bings Gaard ved Bybroen, (Kjøbmandsgaden No. 8, 1919), døde 1830. Gift 1810 med Christiane Kaasbøl. En Broder af denne var den bekendte

PETER SOMMER,

født 1798, drev en Tidlang egne Forretninger, men standsede. Døde ugift omkring 1840.

KLOKKER NICOLAI BREDO STABELL,

født 1736, Søn af Chordegner Bredo Stabbell, var i en lang Aarrække Klokker og Graver ved Domkirken, nemlig fra 1783, efter allerede forud, 1760, at have været ansat i samme Egenskab ved Hospitalet mod en Løn af 18 Rdlr. I 1796 ansøger han «da alt var dobbelt saa dyrt som før», om Lønsforbedring, der efterhaanden sees at være stegen opr. fra 54 til 80, 130, 140 og 152 Rdlr., og endelig i 1816 til 104 Sp. Beboede egen Gaard ved siden af Klosteret. Gift første Gang 1767. Konen døde 1793. Anden Gang 1795 med Karen Grøgaard. Stabell døde 1817, var ikke meget anseet, hvilket sees af et Smædevers indført i Addressen, No. 48. Efter Kløver ligger Klokker Stabell med Familie begravet i et muret Gravsted paa Domkirkegaarden lige ved Kirkens Chor. Deraf findes dog nu intet Spor. Denne Stabells Søn er den bekendte

ADOLPH BREDO STABELL,

Morgenbladets mangeaarige Redaktør, født i Trondhjem 19. November 1807, privat dim. 1827, jur. Cand. 1830, Fuldmægtig i Rev. Deptm. 1841, Statsrevisor 1845—48, samme Aar Bankadministrator, 1857 Chef for Den norske Creditbank. Tit og ofte Stortingsmand, 1845, 48, 51, 54, 57, 58, hvor han spillede en fremragende Rolle i oppositionel Retning. Direktør ved den norske Hovedjernbane. Ridder af St. O. O. (For statsborgerlig Fortjeneste). Død 1865.

MAJOR MATHIAS CICILIUS STABELL,

født 1768, en Officer af den gamle Skole uden akademisk Dannelse, men usædvanlig ivrig i Tjenesten og fik dermed som noget udsat for Distraction ofte Øgenavnet Captain Confusius. Gift 1796 som

Lieutenant med Elisabeth Magdalena, født Scharffenberg, død 1855, 85 Aar gammel. Majoren døde 1844, var Ridder af Sværdordenen. Deltog 1808 i Udmarschen under den Staffeldtske Brigade som Capitain ved Kongsvinger, men ankom først efter Fiendtlighedernes ophør.

Havde 2 Sønner:

1. Hermann Stabell,

var endnu i 1827 Gardeofficer i dansk Tjeneste, men overgik som yngste Sec. Lieutenant i norsk og ansattes i Trondhjemske Brigade, 1854, som Chef for Ytterøeske Kompagni, gift med en Jfr. Hjort (Datter af Kommand. Hjort paa Munkholmen) og boede senere paa Gaarden Lille Trygstad i Værdalen, hvor han døde omkring 1860.

2. Aage Finne Schøt Stabell, (R. S. O.)

født 1802, Sec. Lieutenant 1. Januar 1818 fra det i Trondhjem dengang etablerede Militærinstitut, Pr. Lieut. 1828, Capit. 1838. De sidste 25 Aar Chef for Holtaalske Kompagni. Ridder af Sværdordenen. Beboede sin Eiendomsgaard Bromstad paa Strinden, hvor han holdt sit Embedsjubilæum 1. Januar 1868. I sit Livs Aften maatte han udholde mange Ubehageligheder, udsat for onde Mennesker, som han ikke havde Mod til at vise ifra sig. Han var almindelig agtet og afholdt af sine Kamerater og saavel blandt disse som hos andre var han noksom bekendt for sin Hjælpsomhed og Velvillie. Har 4 Børn, hvoraf de 2 Sønner ere Capitainer i Trondhjemske Brigade. Denne Brigadens ældste Officer, er den 24. Januar 1873 efter 8 Dages Sygeleie afgaaet ved Døden, ikke usandsynlige fremskyndet af Lidelser og Forargelser over de ham overførte skammelige Forfølgelser. Elisabeth Sophie Stabell, hans Kone, død 4. Octbr. 1879, 73 Aar gammel.

JACOB HERSLEB SODEMANN,

født 11. Septbr. 1780, Søn af Lorents Holst Sodemann, der dep. fra Trondhjems Skole 1754 og døde 7. Octbr. 1807 som Sognepræst til Aure.

Førstnævnte deponerede fra Trondhjems Skole 1798, gift 1814 med Anna Lydia Brockmann Hersleb (død 1872, 85 Aar gammel), var Theol. Cand. og 1811 ansat som Inspektør paa den herværende Realskole. 1811 Medlem af V. S., 1815 dets Sekretær, men fratræder igjen som saadan 1816, efter kort forud, 1815, at have holdt en Tale i det norske Sprog i anledning Carl Johans Nærværelse som Selskabets Protektor. Talen blev ham — Kronprindsen — forud overleveret oversat paa fransk.

Som Inspektør paa Realskolen ansaaes han som en dygtig Mand der forstod at imponere og holde Skolen i Agt og Ære. Han tog sin Afsked fra Skolen i 1846, tilbuden Pension, men som han imidlertid refuserte. Døde den 17. Juli 1849. Hans Gravsten findes paa Domkirkegaardens søndre Del. Han valgtes 1814 som Medlem af det overordentlige Storting, hvor han lod sine bekjendte egne, tildels strenge Meninger komme frem for Dagens Lys. Den 1. Novbr. var der, efter Pavels, paa Stortinget svær Debat og Strid om Hyldings- og Troskabs-Edens Aflæggelse, da man kun vilde aflægge denne i eget, i Stortingets Navn &c. «De som hertil fandtes villige, opfordredes til at reise sig, og Sodemann alene blev Siddende. Sodemann sætter Næsen høit i Sky, medens Schultz er en godmodig og interessant mand.»

Pavels siger endvidere: «Candidat Sodemann syntes under Stortinget at undergaa en Metamorphose. Han var engang engageret Oppositionsmand, saa at han endog ene blandt alle stemte mod Edens Aflæggelse til Kongen. Men den 4. Novbr. slog Vorherre ham med en Sygdom samt valgte Carl den 13., og sad fra den Stund ganske rolig, uden at oplukke sin Mund.»

Aal udtaler sig saaledes: «Sodemann, som havde været en af de ivrigste Modstandere mod Norges Forening med Sverige, og i denne Henseende brugt de sterkeste Kraftudtryk, erklærede nu i Anledning af hans misforstaaede Formening om Edens Aflæggelse til Kongen og Konstitutionen, at han med Glæde aflægger Eden til Konstitutionen, da han var overbevist om at den for Fremtiden vilde betrygge hans elskede Fædrelands Frihed og Selvstændighed, og han havde derfor besluttet tilligemed de øvrige Norges hæderlige Mænd at aflægge Eden til Konstitutionen og Kongen.»

Som bekjendt blev Sodemann, formentlig med Hensyn til hans Dygtighed som Skolemand, af Carl Johan udnævnt, vistnok 1816,

til Ridder af Vasa Ordenen, men han bar den aldrig og skal endog have været boreret nok til ikke at indløse den. — — —

I Aaret 1811, No. 13, findes en mærkelig Opsats: «En Lærers Klage ved en elsket Elevs Grav,» undertegnet Sodemann.

I Septbr. 1814 findes ligeledes en Opsats fra Realskolens Direktion gaaende ud paa, at da Sodemann er valgt til Stortingsmand, hvorfra han forgjæves har søgt sig befriet, og da Præsten Schultz af samme Grund er forhindret fra at yde Skolen den hidtil velvilligen ofrede Tid af 5 Timer ugentlig, saa seer Direktionen sig ikke istand til at fortsætte Undervisningen uden ganske til ubestemt Tid.

Betegnende er den Omstændighed, at medens han som ovennævnt var Medlem af det overordentlige Storting i 1814, blev han i Januar 1815 ikke engang Valgmand, men har dog flere Stemmer for sig til Stortingsmand og nævnes som No. 9 af Suppleanterne.

Da der paa det overordentlige Storting 1814 gjordes Forslag om, at Udlændinger kunne udnævnes til de fleste Slags Embeder i Norge, udtalte Sodemann sig med Skarphed, at Kongen saaledes fik Ret til at indsætte svenske Generaler o. s. v., svenske Bisper, ja, Klokkere, svenske Amtmænd og Stiftamtænd o. s. v. Han begyndte sin Tale saaledes:

«Norske Mænd paa norsk Storting bør tale Norges Sag, svensk Mand paa svensk Rigsdag Sveriges», og endte med, «hvem har Nationen at anklage for Norges Vanære? Os som nu idag her paa Stortingets Bænke, os Rigets Mænd, der uden Nødvendighed opgive Nationens vigtigste Rettighed. Brødre, disse Ting bør ikke saa at være.»

Angaaende Spørgsmaalet om Indskrænkning i Kongens Raadighed over Tropperne, svarede 52 Nei og 26 Ja. Blandt de sidste var Angell, Ræder, Schultz og Sodemann.

Den 14. Octbr. 1814 afgjordes mod 2 Stemmer (Sodemann og Schultz) at en Komitee skulde nedsættes for at modtage nærmere Oplysninger fra de svenske Kommissairer og meddele Stortinget disse. De 2 mente, at Stortinget først maatte blive bekjendt med Rigets Tilstand og Midlerne til Krigens Fortsættelse førend en saadan Komitee nedsattes.